ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ ; ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಛೇಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾಣಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಹೌಸ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ದು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಈ ದಿನ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Budget Estimates for 1973–74—General Discussion (*Debate Continued*)

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1973-74ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ನಾನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಲ ಮಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾದದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೆ 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೋ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಸ್ಥಿರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಬಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ದಿಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಅವರು ದೇಶದ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುವುದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿದರೂ ಆ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವು ತಾಳದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 1967 ರಿಂದ 1972ರವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿದರೋ ಆ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪನೆಯಾದದ್ದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಸಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 1971ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಆಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಜನರ ಬೆಂಬಲವೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತಾವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ದಿಟ್ಟವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳು ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆವೋ ಆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಗತಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪವೇ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿತು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನ ವಾಸಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಶಬ್ದವಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆ ಮಟ್ಟದ ಸಹಕಾರ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಒಡಕು ಧ್ವನಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಾರದು. ಅಡ್ಡಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಭಾಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಚುನಾವಣೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದವು. ಬಹುಶಃ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಯುದ್ಧ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

2-30 P.M.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಬಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು, ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಲದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಇದರಿಂದ ರೆಫ್ಯೂಜಿ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಎನ್ನುವುದು ಬಂದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಆದ ಆಂದೋಳನದ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಆದ ಪರಿಣಾಮದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬಂದು ಒದಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ನಾವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸೂಚ್ಯಾಂಕ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಅಂಕೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳೂ ಇವೆ. 1960ರಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ಇತ್ತು. 1970 ರಲ್ಲಿ 184 ವರೆಗೆ ಆಯಿತು, ಅನಂತರ 1973ನೇ ಜನವರಿವರೆಗೆ 223ಕ್ಕೇರಿದೆ, ಎಂದರೆ 1960ರಿಂದ 1973ನೇ ಜನವರಿಯವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದಾಗ ಶೇಕಡ 125ರಷ್ಟು ಜೀವನದ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 1970ರ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳು. ಇದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆರೆ ನೋಡಿದರೆ 1960ರಲ್ಲಿ 100 ಇತ್ತು, 1970ರಲ್ಲಿ 188, 1973ನೇ ಜನವರಿಯವರೆಗೆ 226ಕ್ಕೇರಿತು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1960ರಲ್ಲಿ 100 ಇತ್ತು, 1970ರಲ್ಲಿ 191ಕ್ಕೇರಿತು, 1973ನೇ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ 226ಕ್ಕೇರಿತು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1960ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100 ಇತ್ತು, 1970ರಲ್ಲಿ 188ಕ್ಕೇರಿತು, 1973ನೇ ಜನವರಿಯೊಳಗೆ 231 ಆಗಿದೆ, ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸ ದಿಂದ ಸುಮಾರು ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಈಗ ಇದು ಬಂತಲ್ಲ ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರ ಪುನಃ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವಾರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ವೇತನ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯೋಗದವರು ಈ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಈ ರೀತಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಮಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ತೃಪ್ತಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಮೆಂಟಲ್ ಸಾಟಿಸ್‌ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಟ್ಟದ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗತಾನೇ ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮತ್ತೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಪುನಃ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಐದನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಡಿಮೆ. ಐದನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸು ಏನು ಬಂದಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕೂಡ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರನೇ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಏನು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮೆಮೊ ರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಶಾಸನದ 275ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಾದವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಆರನೇ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಬಹುಶಃ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸು ತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಅದರಿಂದ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ ರುವ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಮ್‌ನ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಪೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗು ತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ

ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸಾಲ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹಣವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವೇ ಉಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ, ನಾವು ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ಹಣವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಲದ ತೀರುವಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಕಂತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಚಿಂತಾಜನಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪಡೆದಂಥ ಸಾಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಂಥಹ ಒಂದು ಕಠಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಒದಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿದಂಥ ನೀತಿ ಕಾರಣವಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು 255ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹಂಚಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯು ತಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಎರಡನೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಮ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಣಕಾಸನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಬಾಬಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸಹ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾದಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಇಲ್ಲ ಆಗುವುದಾದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವಿದೆ. ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ಹಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗದೆ ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಸಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನಾವು ಪಡೆದಂಥ ಹಣಕಾಸು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲಗಳು, ಆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಮೇಲೆ ಆ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಷರತ್ತುಗಳೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು 5-6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಹಣ ತೀರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಉತ್ಪನ್ನ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರನೇ ಅರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರ ಮುಂದೆ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಪುಷ್ಠೀಕರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾವು ಏನು ಒಂದು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡವನ್ನು ಆರನೇ ಅರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಸಾಲ ಎತ್ತುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಗತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಆಯಿತು ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I want to hear you because you have rich experience in administraion. In the past 25 years so far as development is concerned it is not up to our expectations. That is our charge. What is your opinion ?

Sri K. PUTTASWAMY.—I have already stated that the progress achieved is not to our expectation and I was telling the House the reasons for shortfall in our expectations. I don't want to enter into any controversy with my hon. friend the Finance Minister

Sri M. Y. GHORPADE.—That is precisely what I was suggesting. Let us not try to enter into any controversy over what has happened in the past.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಇದೇ ಜಾಣತನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ, ಆಡಳಿತದ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ ಮಾತನಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಲಾಗಾಯಿತು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿಮ್ಮಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ವಿಶೇಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಆಗುವುದು 2 ಗಂಟೆಗೆ ಆದರೆ ನಾವು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ

ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ 1973-74ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಕಾಮಧೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥಾ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊಗಳಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಕಾಮಧೇನುವಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರತಕ್ಕ ಔಚಿತ್ಯ ಏನು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಕೆಲವು ರೈತರು ಹಾಲು ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಗೊಡ್ಡು ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಡ್ಜೆಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಾಗ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತಹ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 200—300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ಇಂದು 500—600 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಕಂಟ್ರೋಲಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ.

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು.)

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 300 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 137 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಾರದೆ ಇರುವಂತಹ ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನತೆ ಒಂದೊಗೂಡಿ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಕೂಗಿ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕೂಡ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಅಡಚಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಎಂದಿಗೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಫೈಲ್ಯೂರ್ಸ್ ಆಗಿ, ಆ ಕೆಲಸ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸಹಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ ವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ದೇಶದ ಜನತೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಸಹಕರಿ ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನ ಪಾಲಿಸಿಗೆ ಜನ ಮಾರು ಹೋಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಘೋಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಘೋಷಣೆಗಳು ಪೊಳ್ಳು ಘೋಷಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ನೀವು ಜನತೆಯನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ, ಈಗಲಾದರೂ ನೀವು ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಮಾಡದೇಹೋದರೆ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರತೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಹ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾರ್ಖಾನೆ. ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಸಹ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ.

3-00 P.M.

ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 8-10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಹೋದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ : ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಗಚಿ ನದಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು 6—7 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕೂಡ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಹ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟುಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಶನ್ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭ ದಲ್ಲಿರುವ ಜಲಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಜಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಜ್ಞರ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ತಕ್ಷಣ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಲ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ರಿಗ್ ಮೆಷೀನುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು. ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವಂತಹ

ನೀರನ್ನು ಯಾವ ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಾಲವನ್ನು 15-20 ವರ್ಷಗಳ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಗರ್ಭ ಜಲಾಶಯಗಳು ಇಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುರಿ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 27 ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, 10 ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಲಾಜಿಕಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಇದು ಬರೀ ಕಾಗದದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ತಕ್ಷಣ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಯವರು 6—7 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆಯೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಈಗಲಾದರೂ ದೇಶದ ರೈತರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತಹ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದೂ ಪ್ರೊವಿಜನನ್ನು ಸಹ ಮಾಡದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 80 ಭಾಗ ಜನರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಅವರು ಸಹ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ತಾನು ಬೆಳೆಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಲಾಭಗಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ರೈತನು ಸಹ ತಾನು ಬೆಳೆದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮಳೆ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ, ರೈತನು ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಏನೊಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಎಲ್ಲವೂ ಕಳೆದು 10—15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲಾಭ ಸಿಗುವಂತೆ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಬರೀ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು ಇದಕ್ಕೆ ರೈತನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಎಷ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಕನಿಷ್ಟ ಒಂದು 10—15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲಾಭ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ಉಪಕರಣಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಒಂದು ಸಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅದು ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ಸ್ ಉಪಕರಣವು ನಮ್ಮ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಬೆಲೆ ಸಹ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. 10—12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅದರ ಬೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನು ಅದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ರೈತನ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಣ್ಣ ರೀತಿಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಉದ್ದವಾದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 96 ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ಈ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ರದ್ದು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಮುಂದೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ನಡೆಯಬೇಕಾದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಮತ್ತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಲ್ಲಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ. ಈ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜನರು ಎಂದಿಗೂ ಕ್ಷಮಿಸಲಾರರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಕಂಪ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡದೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 6 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇದ್ದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಂದಾನಪ್ಪ (ಹಡಗಲಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಬಡ್ಜೆಟನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಇತರೇ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ಎದ್ದು ಕಾಣತಕ್ಕಂಥ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಏನು ಇಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದು ಬಹಳ ಮುತ್ಸದ್ಧಿತನದ ಹಾಗೂ ದಿಟ್ಟವಾದಂಥ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ತತ್ವಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಜವಾದೀ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದೀನದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರ, ಗರೀಬೀ ಹಠಾವೊ ತತ್ವಗಳೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿ ಎಂದಾದರೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಬಡವರು ನಾಲ್ಕು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಖುದ್ದು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದ ಸಮಾಜ ರಚನೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಬಡವರ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವದ ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಹಿಂದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಂಥ ದುಡ್ಡು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮನೆಗೆ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹೀಯಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಮನೆಗೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಕಾರಣ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತಸರ್ಕಾರಗಳ ನೌಕರರ ಡಿ. ಎ. ಯನ್ನು ಏರಿಸ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲೀ ಇಂತಹ ಒಂದು ದಿಟ್ಟಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಾದ

ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಅಂಶ, ಈ ಬಡ್ಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ನಾವು ಈಗ 3—4 ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸುದ್ದಿ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ಧಪ್ಪ.—ಒಂದು ದಿವಸ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯೋಣ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಂದಾನಪ್ಪ.—ನಾವೂ ಆ ರೀತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅಂದರೆ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕ, ಬೆಳಗಾಂ, ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮತ್ತು ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜೂನ್ ಅಖೈರಿನೊಳಗೆ 3ರಿಂದ 4ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದಂತೆ ಒಂದು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ನಾವು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬುಗಳು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೇ ವಿನಹ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಗಮನ ನಿಜವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರದ ಕಡೆಗೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ತಯಾರುಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಸಚಿವರು ಬಹಳ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ಗದ ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಈಗಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶವಲ್ಲ ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು (ಗಾಂಧೀನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳದೆ ಇರಲಾರೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಾದಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇವರು ಎಷ್ಟೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಒಂದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಹಳೇ ರಥವನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಥಿಗಳೇನೋ ಬಹಳ ದಕ್ಷರೇ ಹೌದು. ಆದರೆ ರಥ ಹಳೆಯದು. ಇದರ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳು ಸವೆದಿವೆ, ಈ ರಥ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಓಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟೀಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರು ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೋ ಅವರು ಈ ರಥದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೂರ್ಣಚಿತ್ರ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟೀಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಾದರೂ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆರ್ಥಿಕಾ ಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಾಬಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿ ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇವರು ಕೂಡ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಇವರು ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನೇಕ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹತ್ತೀ ಗಿರಣಿಗೆ 30ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಪ್ಯಾಸಿಟಿ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದೆಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 7 ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಮಾತ್ರ. ಅಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಪೌಂಡ್ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೆಷಿನರಿ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿ 7 ಸಾವಿರ ಪೌಂಡನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕೋಟಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲುಕ್ಸಾನಾದಂತೆ. ಹಾಗೇ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಭದ್ರಾವತಿಯ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿ 180 ಟನ್ ಮತ್ತು ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ 60 ರಿಂದ 80 ಟನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾತ್ರ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲಿನ ಖರ್ಚು ಬಿಲ್ಲು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಬಂದರೆ ಆ ದಾಂಡೇಲಿಯ ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕೋಟಿಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಇವು ಧರ್ಮಛತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವು ಹೀಗೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ವಾದರೂ ನಾವು ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಹಬಂದಿಗೆ ತರುವುದು ಬೇಡವೇ ? ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಹಬಂದಿಗೆ ತಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಕಳವಳವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವು ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿದೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡ

ಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ವಿಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಏನೇನು ಸಾಮಾನುಗಳು ಬೇಕು ಅವು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕು, ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಯೋಜನೆಗಳ್ಯಾವೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಅಂಶ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಏರುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರೂ ಕೂಡ ಬಡ್ಜೆಟ್ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಚ್ಚಾಪದಾರ್ಥ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕಶಕ್ತಿ ಜನರಿಗೆ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಖೋತಾ ಬೀಳತಕ್ಕದ್ದೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಏನಿದೆ ಅದುಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು 11 ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಲಾಕೌಟಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ 11 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆ. ಅದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿದರೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂದಾಗ ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆಯೇ ?

3--30 P. M.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮತ್ತು ಲಾಕೌಟುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಇದನ್ನ ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಇದು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇಧರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಲಾಕೌಟ್ ಆದರೆ, ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಆದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಮುಖಂಡತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಸರಕಾರದ ಮೆಷೀನರಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಧಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇದಾಗಬಾರದು. ಯಾರ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ 4 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗಾಗಿ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವರು. ಅವರಿಗೆ ನೋಡಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಯಾವ ಸರಕಾರ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಭಾವನೆ ಬಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಮತ್ತು ಅಶಾಂತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಈ ಕಡೆ ಕೂಡ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಯಿದೆಯೇ, ಪ್ಲಾನ್ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದು. ಕನಿಷ್ಟವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿರಬೇಕು, ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ಲಾನ್ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವರು. ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಶುರುಮಾಡುವರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಂದು 25 ವರ್ಷವಾದರೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಲು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುವುದು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಿಧಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವಾದರೂ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಪವರ್ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು)

ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವರೇ ? ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳವರು ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಇದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಕಂಡೀಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ? ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಷಿಫ್ಟ್ ನಡೆಸಬಹುದು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪವರ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆಯೋ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕಿರಬಾರದು. ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವಾಗ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ, ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊಣೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಭತ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆಯವರಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇರುವವರಿಗೆ 37 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ? 85 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಬರುವವರಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಬಳ ವಗೈರೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಬೇಕು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೊರಿಸಿ ಅವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಬಡವರಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ 15 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಇರಬಾರದು. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎನ್.ಜಿ.ಓ ಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡರಷ್ಟು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇತರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಡೆ ನಾವು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ 2.5 ರಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ 60–70 ಹುಡುಗರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ 25-30 ಜನ ಹುಡುಗರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಕೆಲಸಗಾರರು ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಬರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ 37 ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಯಿತು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, 3–4 ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಂಬಳವನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಅಷ್ಟು ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದು ? ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 8 ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೋದವರ್ಷ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಈ ವರ್ಷ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡವನ್ನು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ಹೇಗೆ ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ, ತಮಿಳು ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ, ಉರ್ದು ಮಾಧ್ಯಮ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು 1 ರಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ 65-70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು 85 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಒಂದರಿಂದ 7ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಈ ತರಹ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಾನೂನಾದರೂ ತರದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಇದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಎರಡು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಮರೆತು ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಇಡಬೇಕು. ಬರೀ ಭಾಷಣ ಆಗಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1973-74ನೇ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಆಯವ್ಯಯ ಆಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಆಯವ್ಯಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾಯ ಮಂತ್ರ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾವು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಬುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಮಾಯಮಂತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾವಾಡಿಗರು ಹಾವನ್ನು ಆಡಿಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ತರಹ ಪ್ರದರ್ಶನ ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸಭೆಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಇದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು, ಕಾರಣ ಅವರು ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪಾರ್ಟಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇಲೆ ಮಹತ್ತರವಾದಂಥ ಸಮಾಜವಾದದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ನಿದರ್ಶನ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದಂಥ, ಮಾಜಿ ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಯನಕೆರೆ ಫಾರಂ ಅನ್ನು 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಇದು ಸಮಾಜವಾದದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈಗಾಗಲೇ 25ನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದು, ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಯನಕೆರೆ ಡೈರಿ ಫಾರಂ ಅನ್ನು 16ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅರಮನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬನ್ನಿಮಂಟಪದ ಜಾಗವನ್ನು ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತೆ ಸದಾಶಿವನಗರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಫುಟ್‌ಪಾತ್ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರಿಂದ ಸುಮಾರು ಹದಿಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಬಡವರ ಪರ ವಾಲುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮೇಲೆ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ಮೇಲೆ ವಾಲುತ್ತಿದೆಯೇ ? ಈಗ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅಷ್ಟು ಹಣ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ರಾಜರು ಆಗಿರಲಿ ಇಡೀ ರಾಜರ ಆಸ್ತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸ್ವತ್ತು. ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಜನತೆ ಸ್ವತ್ತು ಎಂದು ತಾವು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ದಾನವಾಡಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ರಾಜರನ್ನು ಮೆರೆಸುವಂತಹ ವೈಭವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವ ಇದೆ, ಘನತೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ತತ್ವ ಏನಾಯಿತು ? ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಮಂತ್ರವಾದಿ ತತ್ವ. ಜನತೆಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಇವೊತ್ತು ಆ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಜನ ಹೇಳಿದರು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಧ್ಧಾಂತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾರುತಿ ಸಣ್ಣಕಾರಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ 400 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು......

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶಾಸಕರು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಆ ಕಡೆಯವರು ಎತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—Things which require to be replied can be asked. What the hon. member says does not come within the scope of the debate.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Corruption is not confined only to Mysore Government or Union Government. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅರಮನೆ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. members can raise points which come under the State Government. What the hon. member states pertain to the Union Government. Those points can be said elsewhere. That is why I suggested that the hon. member can go to the Lok Sabha.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪ್ರೈಂಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಲೋಕಸಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು, ಆಡಳಿತ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪುತ್ರರು ಮಾಡಿದ ಆಸ್ತಿ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅರಮನೆ ಆಸ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು. ಬಾಂಬೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಏನಾಯಿತು ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಯಿತು ? ಉಡುಪಿ ಚುನಾವಣೆ ಏನಾಯಿತು ? ಚೆನ್ನಗಿರಿ ಪುರಸಭೆ ಚುನಾವಣೆ ಏನಾಯಿತು ? ಇದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದರು. ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ತಾಲ್ಲೋಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು. ಇದೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಹುಮತ ಪಡೆದು ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಕಡೆ ಇರುವ 48 ಜನ ಶಾಸಕರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ತಾಲ್ಲೋಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಪಡೆದರೆ 48 ಜನರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜೀ ನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಖಂಡಿತ ಹೋಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಾನು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರಬಹುದು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮರಳು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಉಳಿದಿದೆ ? ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವ ನೆಗೆದುಬಿದ್ದಿದೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸರ್ವನಾಶವಾಯಿತು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಶುರು ಆಗಿದೆ, ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್. ನಾಳೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ, ನೆನ್ನೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಳ ಜಗಳ ಶುರುವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜಕಾರಣದ ಅನುಭವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವರು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿರುವುದ ರಿಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲವು ಶಾಖಾಯ ಲವಣಾಯ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ್ಗೆ 6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಶುರು ವಾಯಿತು. ಈ ಪೊತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಶುರುವಾಗಿದೆ.

4-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಶಾಖಾಯ ಲವಣಾಯ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಭದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೂ ಪಾರ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಘಾಳಪ್ಪ, ಶ್ರೀ ಕಿತ್ತೂರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇರುತ್ತೇ ವೆಯೋ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾದ್ಧಾಂತ ನಡೆಸಿದರು. ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ಟೈಂಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ವೀಕ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿಚಾರ ಬರೆಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಇವರು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಮಕ್ಕೆ ಬಂದರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅನಿಸಿತು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಹಳೆ ಕಥೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಂಥವರ ಹೆಸರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಂತಹ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ ? ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಬಸಪನವರಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹರಣವಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon. Member seems to know my mind much more than what I know.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Who also should worry about it in your old age ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ ಚೀಫ್ ಮುಗ್ಧಂ ಅವರನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕಾಮಗಾರಿ ಸಚಿವರ ಕಣ್ಣನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರ ಕಣ್ಣನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬೇಡಿ. ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಣ್ಣನವರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಿತ್ತೂರ್‌ರವರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಘಾಳಪ್ಪ ಅವರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು. ಇನ್ನು 6 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೋಟೆ ಕುಸಿದು ಬೀಳತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸಕರೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯೂತ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎಫ್. ಎಂ ಖಾನ್, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾರಿಂದ ಎಂದರೆ ಯುವಜನ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಟರಾಜ್ ಅವರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾವ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಳಿಯ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಫೋಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಮಾವ—ಅಳಿಯನ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತೇ ? ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಾನು 25 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಳಿಯಂದಿರ ಪಾರಪತ್ಯ ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅವರ ಸುಸಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಲಿಂಗೋದ್ಭವ ಆದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವರು ಯಾರು ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Let us not worry about as to who the person is ? He is not prevented from doing anything. He is as much a citizen in this Country and he has a right to do it. To comment on that in a place where he is not able to defend himself is not proper.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಮೀದ್ ಷಾ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರ್ ಅವರಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ ದೇವೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಏನು ಪ್ರೂಫ್ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಅವರು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನೀವು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯಂದಿರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಆರೋಪಣಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು, ಗುರುನಾಥ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಅವರ ಅಳಿಯಂದಿರ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಹನೆ ಮೀರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ತಾವು ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ಅದನ್ನು ಓದಿ. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. If I may recall to the memory of the Hon. Leader of Opposition. I may have made a number of charges against the Ministers and Members who are in a position to defend themselves on the floor of this House. But so far as my memory goes I don't think I have committed that breach of rule to comment on those persons who cannot defend themselves here.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಬರೀ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗೂ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಮಾವನೂ ಮೆಂಬರ್, ಅಳಿಯನೂ ಮೆಂಬರ್, ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಉಲ್ಲನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖ ಕೊಟ್ಟು ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅರಸು ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಬೇಡವೇ ? ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನೇ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ ಅವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಇಡಿಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇಂಜನಿಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದನಂತರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅವರು ಸವರನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಾಗಿ ಈಗಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಬ್‌ಲೀಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ ಎನ್ನುವವರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಸಹೋದರರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆಡಳಿತ ಭದ್ರತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಅನುಭವವಿರುವವರಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು, ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ; ಅಸಹಾಯಕತೆ ?

Sri H.M. CHANNABASAPPA.–Mr. Deputy Speaker I remember the Chief Minister made certain observations about this long time ago when the same question had been raised by the hon. the Leader of the opposition. The Leader of the Opposition, if my memory serves, made the same allegation. I remember the Chief Minister answered already that question that he himself resigned the job and he is now free from that company.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಳೆದ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜ. ಯಾವುದೇ ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಅವರೇ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು, ಅವರು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯ, ದಕ್ಷ ಇಂಜನಿಯರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನೂ ನಾನು ತರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೂ ಇವೆ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಯಾರ ಮುಂದೆ ವಿತರಣೆ ಕೇಳಬೇಕು ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆಯೋ ಅಥವಾ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆಯೋ ? ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It does not matter whether he shall submit it to the Chief Minister or myself. Both myself and the Chief Minister are part and parcel of the Government and so, if the Leader of the Opposition has any record of evidence, Government would be glad to examine it if he passes it on to us. Otherwise, in the context of the Chief Minister's reply, I think the matter should end there, unless he has enough material to counter-act it and place it in possession of the Chief Minister, who would certainly be glad to examine it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. I will take that much of responsibility. I will place such of those records, which I have possessed, for the perusal of the Speaker. But I am not prepared to place it before you, because I doubt your bona fides. I am so sorry. Knowing all that you have put him on the Board.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.- Sir, I take every serious objection to his questioning our bona fides. I have no objection for his placing the records in possession of the Speaker. But to say that if he places those records with Government for such examination and action as may be necessary, justice will not be done, and it would not amount to correct way of doing things. If any hon. member of this House has a charge to make, it is open to him, and if he has enough evidence it is open to him to place it in the hands of the Government. Without doing that, to simply make a charge, would not be fair.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The Speaker is the custodian of this House. When I have taken the responsibility to place such of those documents, which I possess, for the perusal of the Speaker, I am not shirking my responsibility. I am going to place it before the Speaker, but not before you because I cannot expect justice from you.

Sri H.M. CHANNABASAPPA.—Sir, it would be very unfair to say like that. He may directly give it or through the Speaker. It means the samething.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Opposition Leader knows the rules about our powers. If he passes on the record to me, I can only pass on that material to the Government for necessary action if I find that there is sufficient evidence. If the hon. the Leader of the Opposition so desires, let him pass on true copies. Action will have to be taken by Government and not by the Presiding Officers.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Why I am hesitating is, the Government is going to shield that particular gentleman. Even now I have that apprehension ; I know the mind of the Government. The Government is bent upon defending that gentleman. I know what reply came from the Government when I made the allegation during the last Session. I do not want to allow this Government to take action against the gentleman who has transferred those documents to me. That is why I said that I want to place those documents before the Speaker for perusal.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Then, I will have to doubt the bonafides of the hon. the Leader of the Opposition himself. The Leader of the Opposition was good enough to say that here is a Government which will shield a person who has reportedly done something wrong.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಕಡಲೇಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಂದು ಮೇಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I might say on behalf of the Government. Government is here to shield every good man in this country. I shall given an undertaking that we shall not shield anybody who does wrong against the Government or the State.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಇದರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದರಮೇಲೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬೋನಫೈಡ'ಗಳನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, even now I will take that responsibility I do not go back upon it. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ'ರವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಲು ಹೋದರೆ ಅದು ಗೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಎನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—This is a very unfair statement.

Sri M. S. KRISHNAN.—If you are prepared to assure us that no action will be taken against those persons whose documents will be placed in your hands then those documents will be given to you.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. member defends the persons in the labour courts. He knows well that a person who makes a complaint will not be penalised.

Sri M. S. KRISHNAN.—But that is not the rule in this ministry. The standard here is quite different. The persons who makes a complaint, he will be penalised.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—But the hon. member is unnecessarily dragging on the issue.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮೀ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ತರಹದ ಅನುಕಂಪ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಗಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇಕೆ ಆದರು ಎನ್ನುವುದೂ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವ ನಮಗಿತ್ತೋ ಅದು ಈಗ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟುಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಇಂಜನೀಯರು ಶ್ರೀ ಮುಗದಂರವರ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಾಗಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅವರನ್ನು ಇಂಜನೀಯರ್ ಇನ್ ಚೀಫ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ನೋಟ್ಸು ಏನು ಬರಿದಿದ್ದೀರಿ ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೇನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯುವರೆಗೆ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದಿರೋ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಗೆ ಕುಂದುತರುವಂತಹ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇಂದು ಬರಗಾಲ ಕೆಲಸಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವರು ಈಗ 1973 ನೇ ಇಸವಿಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕುರ್ಚಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಪಿಠೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ಕೊಡದೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಇದು ನಿಮಗೆ ಗೌರವ ತರುವಂತಹುದೇ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಡಿಕ್ರಿ ಕೂಡ ಆಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ರಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಇನ್ನು ಇದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವಂತಹ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಇರಲು ಹಕ್ಕಿದೆಯೇ !

ನಿಮಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರಲು ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ವಿಚಾರ ಆಗಲೇ ಬಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಬೇರೆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಬಗ್ಗೆ ಅಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಕೂಡದು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Anybody who has studied the subject, has a right to diaagree on a particular aspect. That does not mean Sri Basevalingappa has disrespect for Mahathma Gandhi.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಗರಿಬೀ ಹಠಾವೋ ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸರಕಾರ ಇಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಿಲಿಯನೇರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದಿ ಭಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಶ್ರೀಮಂತರನು ಬೆಳೆಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಇವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

4–30 P.M.

ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ, ಮಠ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ತಾವೇನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ತಾವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆಂದು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದ 70—80 ಅಡಿಯ ಜಾಗವನ್ನು ಕೇವಲ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹಿಂದೆ ಅದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ಗ್ರಹಚಾರವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀವು ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಈ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಸ್ತಿಪಂಜರದಂತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ತರಹ ಇತ್ತು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೈಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಸ್ಸೀಮರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಅಧಿಕಾರಿದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಗಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಚಾತುರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂತು. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗದೇ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಕೆಲವರು ಶಾಸಕರಾದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸೋತವರು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಗೆದ್ದು ಬಂದರು. ಒಂದುಪಕ್ಷ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇನಾದರೂ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಫೋಟೋವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ತಾವು ಮತ್ತೆ ಈಗ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮತ್ತು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ನಾನು ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಆದಕಾರಣ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಟ್ಟಿರುವಷ್ಟು ಗೌರವ ಯಾರೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದಗೂ ಅವರೂ ನನ್ನನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಆರೋಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಾವೇನೋ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is a different matter. What am I to do for the other members who want to speak ? Should I not help them. The member will please conclude. There are several other members waiting to speak. Things which can be allowed as per rules will certainly be allowed, and things which cannot be allowed will not be allowed. What has been said is being repeated. I expected a lot from the hon. Members the hon. Members should study the subject will and come prepared and give new points. The hon. Members should not take it as touchy.

† ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಕೆಬೈಲ್ (ಬ್ರಹ್ಮಾವರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಲದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಗಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೂ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಅಸಂತೋಷ ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಡಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಆಶೆ ಮತ್ತು ಆತುರದಿಂದ ಇದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು ಆಶೆ ಮತ್ತು ಆತುರದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆಯಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆತುರದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯಾದ ಮೇಲೆ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಶಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು. ನೆಹರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಿನ ಉದಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಘಟನೆ ; ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರು ; ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಹುದಿನದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಕೈಗೂಡಿತು. ಆದರೂ ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರುವ ಮುಂಚೆಯೇ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರಾಗಿ 16-17 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಈ ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪಿದ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು 6 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿತು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ; ಶಾಸನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಎಸೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಳಗಾಂ ನಗರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಪಿತೂರಿಯನ್ನು ಸಹ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಡೆಸಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಚವಾಣ್ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರೊಡನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಗಡಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಈ ಗಡಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಸಹ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. 16

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಮೈಸೂರು-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಪ್ರಧಾನಿ ಬಳಿಗೆ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ ನಿಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗಡಿ ವಿವಾದ ಬೇಗನೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್‌ನ ಮತ್ತು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ತಾವರಡಾನೆಯವರು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಸಂಶಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ ನಿಯೋಗವೊಂದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ಈ ಗಡಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೋದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ಕಲ್‌ಕೋಟೆ, ಜತ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನ 4[illegible] ಗ್ರಾಮಗಳು, ದಕ್ಷಿಣ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ 65 ಗ್ರಾಮಗಳು, ಗಡಿಂಗ್ಲಜ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 15 ಗ್ರಾಮಗಳು, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಚಂದಘುಡ ನಗರಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೈಸೂರು ಕೇರಳ ಗಡಿ ಸುಮಾರು 16-17 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಮತ್ತು ಪಯಸ್ವಿನಿ ನದಿಗಳ ಉತ್ತರ ಭಾಗ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ವಿಭಜನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಂಧ್ರದ ವಿಭಜನೆ ಆಗಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯ. ಒಂದುವೇಳೆ ಆಂಧ್ರ ವಿಭಜನೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ಆದರೆ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ರಾಯದುರ್ಗಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮರಳಿ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನ್ಯಾಯ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಡಕಸಿರಾದಂತಹ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ ಇದೂ ಸಹ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ 7-8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಪದವೀಧರರಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದಮೇಲೆ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್ ಅವರ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3-4 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆಗುವುದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಆಡಳಿತ ವಿದ್ಯಾಮಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಇವುಗಳು ತೀರಾ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 1988 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 3633 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ 3089 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ 2644 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು

(ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಕೆಬೈಲ್)

ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 5003 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇವೆ ಎಂದು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ 3000 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ವೈದ್ಯರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ 54 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಹಣ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು 5 ನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ 5 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅಗತ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಅಗತ್ಯವಾದ ತುರ್ತು ನೆರವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂಡಲಿ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಊಹಿಸಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ? ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾದಾಗ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಆಗ ಸಕಾಲಿಕ ಹಣಕಾಸು ಖಾತೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ನಡುವೆ ಅಂದಾಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಶಾಸನಸಭಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶೋಚನೀಯ. ಪಿ. ವಿ. ರಾಜಮನ್ನಾರ್ ಸಮಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಿಲೇಷನ್‌ಷಿಪ್ಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

†Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).— Mr. Deputy Speaker Sir, I rise to oppose the budget estimates for the year 1973-74 placed by the Hon'ble Finance Minister. This Budget is a deficit one to the tune of Rs 36.14 crores. There is draught in the State. So the Finance Minister is wise, intelligent and shrewed. So he has taken care not to levy any tax on the public. I do not want to congratulate him, because he knows that if there is a levy of tax there will be an agitation. So, he has not levied taxes There is a department in Belgaum-the Department of Commercial Tax and Sales Tax. There is a Deputy Commissioner for Commercial Tax and Sales Tax. The Deputy Commissioner for Sales Tax is there for more than Six years. He is most corrupt and I am requesting the Hon'ble Minister that he must be transferred. He has told me that he is the only man who knows Marathi. I am of the opinion that I do not want any Marathi man. I do not want a corrupt officer. So I request that he may be transferred immediately. Another thing, this sales-tax officer……

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have no objection if for any member to make anycharges against the Government. To make a charge against anyindividual who is not here in a position to defend himself, would notbe correct. If hehas any material toshow that an officer referred to by him is corrput, he is welcome to pass on to us for taking such action as we deem fit. It is no good making *ad hoc* remarks like that and leave it at that. It would not be fair.

Sri B. B. SAYANAK.—I am a responsible MLA. I have given all material to the Finance Minister.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have not said that the Hon. Member has spoken without material. The point is, it would not be fair to make a remark against a person who is not in a position to defend here. And it is open to you to pass on any information you may have about that person for such action as may be deemed fit specially in the circumstances in which we are placed.

Sri B. B. SAYANAK.—Another thing Sir, There is one director of Film Industry in Belgaum. The Sales tax offiicers are visiting the shops along with the Director of film industry in Belgaum. The sales tax officers are forcing and coercing the shop-keepers to purchase shares of this film industry. The Director of Film Industry do not want to disclose the name, she is contesting the eleetions to the MLC She is taking these officers to the shop-keepers and she is forcing the shop-keepers to purchase the shares of the film industry. That is not fair on the part of officers...

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If the hon. member has got anything against any officer, he may please frame charges and hand it over to the Government.

Sri B. B. SAYANAK.—The Finance Minister has stated of in his budget speech that the Government is fully alive to its responsibility and will do its utmost to provide work, water, food for people and fodder for the cattle in the scarcity areas. This was the promise of the Government. I want to ask the Government, why the cattle from Bijapur are coming to Belgaum taluk, Khanapur Taluka, Supa Taluka, Karwar Taluka if Government is providing the required fodder to the cattle in the draught affected area. Not only that, my friend Sri Bapusaheb patil got a letter yesterday that in Aurad Taluk, Bidar District, 200 cattle have died and 500 cattle have gone to other States. I want to ask the Government, whether any centres for fodder has been established and if so how many such centres Government has started for supplying fodder and how much money is spent over in each centre. Not only that, I ask the Government, if Government is providing work for the draught affected people, why people of the draught affected area are going to Maharashtra ? It is stated in the armugam Commission report that people from Draught affected area have gone to Bombay, Sholapur, Poona. Why is it so ? If you are giving work to the people...

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have said anybody who wants employment, he can come to the Kalinadi Project site.

Sri B. B. SAYANAK.—The Minister may give his reply afterwards. I am not going to yield. People are going to Maharashtra. Is this the Justice you are doing to the people in draught affected area ?

Another thing, you are not giving equal amount of wages to ladies and gents. You are giving Rs. 2-50 for gents and Rs. 1-50 to ladies, whereas the Maharashtra Government is giving equal wages to both ladies and gents. Why this disparity between ladies and gents ?

5-00 P.M.

When we got independence in the year 1947, it was the intention of the Central Government that there must be decentralisation of power. So, we are having the panchayatraj institutions like the Taluk Boards and Municipalities. But what is going on in the Mysore State ? The power is centralised. The drought has come as a boon for Mysore State and they want powers in their hands. They have appointed Administrators for some Municipalities. They have conducted election in Haliyal thinking that they will get majority. They are under the impression that in Mangalore and Udipi Municipalities they will get majority but I think they will not get it. The Chief Minister of Mysore State, the Chief Minister of Gujarath have gone to Bombay to canvass for the Congress Party in the Bombay City Corporation elections. They have all along with the Maharashtra Chief Minister tried their level best to canvass but what is the result ? The Congress got only 44 seats out of 135 seats. In Belgaum this Government has extended the term of the Municipality. At the time of municipal meetings the police were present and then only the President was able to conduct the meetings.

For the last two years the present Municipal President has been in a minority and he has not been conducting a single meeting. Every meeting has been postponed. Is this good administration. You are giving a recommendation—Siphars as we call it in Marathi. Is this good administration. We know your politics. If you hold elections to Belgaum and Nippani Municipalities, the Maharashtra Ekikaran Samithi will win the elections and we will rout your party. That is why you are not wanting to condct the elections. I will give a challenge to Sri Devaraj Urs. Let him or any Minister come and conduct the elections, we will route the Congress in the elections to the Belgaum and Nippani Municipalities.

Another thing is that the Government has postponed the Taluk Board elections. What was the necessity for that ? I can understand that not conducting elections in drought affected areas but what was the reason for not holding elections in other places ? They want powers in their hands. Since all the Municipalities and the Taluk Boards

are in the hands of the Congress (O) and the Opposition, they want to postpone the elections to those bodies. I condemn the Government policy in respect of election of Municipalities.

There was an election only yesterday to the Legislative Council. The Education Minister who is a man of status and integrity has gone to Belgaum. He has called the Head Masters in Milon Hotel and told them that they must vote for the Congress candidate, and that if they did not vote for the Congress candidate, he would not give them grants. It is their bounden duty to give grants to those schools. These are not the paoperties of Government. Sri Koujalgi, Sri R. D. Kittur and so many other Ministers have gone there to canvass for the election. I have no objection to their canvassing but let them not threaten the Head Masters.

The Government has spent so many crores of rupees for soil conservation, and for major, medium and minor irrigation works but I am of the opinion that for the last 17 years the Government has not taken up even a single work in the border area. Government has treated us in a step-motherly way and as second class citizens. I will give you one instance *viz.* the Bellary nala. We have been fighting for the construction of this nala. Our area is a heavy rainfall area and 2,000 acres of fertile land gets submerged durlng the rainy season. We have been requesting the Government to consttruct this nala but the Government has not cared to do it. What is the loss? The loss is 50,000 bags of paddy and it comes to Rs. 50 lakhs in terms of rupees.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—The hon. Member does not understand what exactly is to be done to the Bellary Nala. He knows that we have taken up the Rakaskop Water Supply Scheme at a cost of Rs. 60 lakhs and completed and they are enjoying the benefits of it and still he says that nothing has been done during the last 17 years.

SRI B. B. SAYANAK.—The Bellary Nala is a big scheme. It requires desilting.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Has he any idea of the cost involved in desilting it?

SRI B. B. SAYANAK.—If the Government spends only Rs. 10 lakhs it can be desilted.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I take a challenge. I will give him Rs. 10 lakhs and can he give a guarantee that he will drain off the Bellary Nala?

SRI B. B. SAYANAK.—I will do it. The then Deputy Commissioner has said that that amount was sufficient for that purpose. The engineer has told me that the plans and estimates are ready and still the Government is not taking it up.

(SRI B. B. SAYANAK)

Another point that I wish to make is, there are 24 Public Undertakings in the State. In more than 50% of these Public Undertakings the Government has appointed only I. A. S. Officers as General Managers. I want to ask whether it is neceesary to appoint only I. A. S. Officers ? The Central Government hes appointed one Sri Bagaram Tulpule who is a Labour Leader and who is a graduate in engineering, as General Manager in Durgapur Steel Plant. Therefore, why not this Government also appoint technical persons to the Public Undertakings.

The Administrative Reforms Committee have recommended that an officer should not be nominated for more than 4 or 5 committees. But according to my information there are officers who are members on more than 10 or 15 committees. I do not want to disclose the names. They are appointed either as Chairman or Directors. That is not fair on the part of the Government. The Government should appoint only technical persons so far as technical departments are concerned.

Regarding education, there is one Marathi Training College in Vadgaon. Two widows, who are the wives of military personnel who died in the war wanted admission into this college. The Military Officer Lt. Col. Brar has requested the Management of the Vadgaon Marathi Training College to admit those two widows. Even the Director of Public Instruction has consented but the Joint Director has taken objection. There is a rule that for thr T. C. L. course only VII standard pass teachers should be admitted. These are widows whose husbands served in the Military and who died on the war front during the India—Pakistan war, are given admission in this institution. This must be treated as a national issue.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member could have discussed this matter with the D. P. I. or with the Education Minister.

SRI B. B. SAYANAK.—I have discussed with so many persons and they tell me to approach the Government.

SRI H. S. SIDDAPPA.—You can be rest assured that they will get it.

SRI B. B. SAYANAK.—Thank you.

Regarding development of Kannada, there are 18 languages in India and we respect all these languages, But we are of the opinion that until and unless the border issue which is pending before the Parliament is solved, the Government should not force on the marathi people this Kannada language. It is very difficult for us to learn this language and I request the Government not to force Kannada language on the people in the border area The status quo must be maintained until and unless the Government of India or the Parliament takes a decision.

Regarding water supply, I am sorry to state that though we got independence about 25 years back, we are not providing water supply to more than 14,000 villages in the State. It is our duty to provide water to all the villages and I request the Government to provide all the facilities to the poor people.

I thank you.

†Smt. SUMATI B. MADIMAN (Dharwar Rural).—Mr. Deputy Speaker, I sincerely congratulate the hon. Finance Minister for presenting before the House the budget with minimum taxation despite the fact that the State has been severely affected by drought and scarcity. I fully agree that the success of the drought relief programme is not so much a matter of money but of effective implementation. I would further add that the co-operation and participation of the people is also very important.

The provision of Rs. 5 crores for constructing 25,000 model low cost house during the current year at the taluk level suiting to the local conditions is a real step towards progress.

The brighter aspect in the budget is I feel the minimum needs programme. It is high time that systematic efforts are made to develop all parts of the State and reduce the imbalance and disparities. This kind of planning will solve more than half of our problems.

Regarding the Panchayats, every body agrees that all the Panchayats do not work satisfactorily. But I feel it is not because the people are inefficient but they do not have enough funds to do what they would like to have for the village. Therefore the officers and people's representatives should take more interest to encourage the Panchayats to start some sort of income yielding schemes like orchards or sericulture or diary. I would not suggest poultry farm because it has been a total failure. But I think Orchards, Sericulture and Dairy would really help them in the long run.

The special attention to create employment opportunities for the educated unemployed is a great step taken for solving the problem of unemployment.

The special importance to provide drinking water to village which do not have a drinking water well and also installing of electric pumps to about 5,000 drinking water wells is wonderful and I am sure this will help the women folk a lot. Some time back I had suggested to the Panchayat that they should instal a pump to the well because it would save the women folk. The man expects the women to draw the water from the well and gaind the rice and look after the children. Their explanation is that the women have nothing else to do. The man should see that he gives more facilities to the women so that she could devote her time to look after her children. At the same time, I would like to state that the Government should start a separate Women Welfare Department solely meant for the welfare of women with a separate budget as is being done for other welfare programmes.

(SMT. SUMATI B. MADIMAN)

I wish the Central Government would do this and the State Government will follow it up. I would like to give reasons as to why this separate Department for Women welfare is necessary. In India women has always been given an exalted place. She represents the Goddess of Wealth, Knowledge, Food and Energy. As the mother, she is embodiment of love, compassion and tyaga. She is the destroyer of evil. Even the rivers are given feminine names and are treated as sacred. And now when our nation is at a crucial stage, again a great women is guiding and steering it ably as its Prime Minister. There are quite a number of women participating equally well in all walks of life. But compared to the population of women the percentage of such examples is very negligible. It is in fact bewildering to see the disparity in the status of women. We find a majority of women being identified by thumb impression. This disparity is too great. It is high time that we think about education of women. We have to go to the route cause of this. I would like to explain the reasons for the lack of progress by making a close analysis of the situation. There are three groups of women whose problems have to be tackled by different methods. I have analysed that there are three groups of women and I would like to tell what they are. The first group of women is the well-to do, the status conscious and the conservative. Women belonging to this group are not allowed and so are not interested in participating in Social Welfare programmes ; the second group is the lower middle class women. Absolutely immersed in drudgery. they are not bold enough to participate and expect the well-to-do women to stir out of their homes and work; and the third group is the labour class. This group is miserably neglected in all respects, and they do not have a moment of peace or rest and they do all the donkey's work and are beaten up by the drunkard husbands. I would also like to suggest remedies in this behalf.

The extension of welfare programmes to these two latter groups *viz.*, second and third groups should be planned in both direct and indirect method. The first group will find its feet when the land reforms and land celings are implemented. The lower middle class can participate with persuasion, in activities like Mahila Mandals where hygiene, food and nutrition, child-care etc., should be taught to them. Balwadis should be conducted by the Mahila Mandalas and extend the welfare to others and at the same time benefit by it.

The first thing that the Women belonging to this group can be taught is to plan their household work which is now done by fits and starts.

The third group needs indirect method by which I mean taking care of their children. Creches and Balwadis should be started in adequate number which will make the women go to work without

anxiety. This will also enable the older children to attend school by relieving them of their present responsibility of looking after the babies and toddlers at home. The Nutrition Programmes can be implemented successfully and will serve the purpose. The problem of compulsory and adult education will automatically be solved. " Catch them young" should be the motto. Adult illiteracy has been presisting all these years, because the problem has not been tackled at the roots. Tall life is made easy for the women and child, she cannot educate herself. Where is the time? If she remains uneducated, any programme planned will take ages to be implemented successfully. Therefore, serious though should be given to the welfare of women. In fect I had mentioned about these things even during last budget speech. But nobody seems to be worried about it. I hope the Government will look into the matter and really do something in this behalf.

Here I may mention that the Social Welfare Board has started a new programme called the Family and Child Welfare Projects in villages. It covers only eight villages. There is a main centre, five sub-centres and two aided centres. In the main centre, training camps for fifteen women are conducted for fifteen days. The expenses are brone by the Board. The women are taught about child-care, cooking in right way, tailoring, preserving, cleanliness, lectures are arranged on Food Nutrition, Family Planning, Health, etc. This programme has caught imagination of the women-folk and there is a great demand for mobile camps, as mothers with little babies cannot stay away from home for long. I feel that when women wants such mobile camps to be arranged, it is correct time for the Government to arrange for such mobile camps and provide them facilities. Now is the proper time to start programmes for them because there is an awakening in the masses and also demand for facilities.

Now I would like to mention about our youths. We always blame the youth, but, I find that there is a lot to be done for them. The Youth Welfare Department should start new activities for the youth. Boys should be encouraged to develop some hobbies and athletic skills. Small workshops and gymnasiums should be started in youth centres which enough equipment. Miniature sets of telephones, telegraph, radio sets should be provided so as to enable the youth to learn the working of the system by assembling the sets. Home electricity and first aid courses along with plumbing should be conducted. Carpentary should be encouraged so as to enable them to make utility articles. Judo must be made compulsory for girls. Until they are physically strong and know they can protect themselves, it will be a problem to bring them out of their shell to be worthy citizens of the nation. Our old ways of keeping the children entertained have to be given up. We have to bring in new ideas to keep them away from mischiefs.

(SMT. SUMATI B. MADIMAN)

Then I would also like to mention that while planning for youth the non-school going youth should not be forgotten. This group has to be mobilised as they need more attention because they have been deprived of higher education and other facilities which their brothers enjoy. This is a frustrated and bitter group. So, programmes suiting to their abilities and utility with recreation should be planned for them. Workshops, where they can learn to repair farm implements and tractors, lectures on Animal Husbandry and modern techniques of Agriculture, Sericulture should be arranged with practical training. A certificate should be presented after the course is over to boost up their morale and satisfy their ago.

Before I conclude, I would like to suggest to the Government that when they take up the new housing programmes they should start small Janatha Markets in the villages, so that the villagers need not have to go to towns for their requirements and the essential commodities are available to them in their own places.

With these few words, I conclude my speech and thank the Chair.

5-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ (ಕೂಡ್ಲಿಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಈ ಅವ್ಯಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಜನತೆಯ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ; ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಹಿಸುವುದು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 30-40 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದು. ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಅಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ರಾಜ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಅಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ವಿದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ತರಹದ ಒಂದು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೊಸದಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಅದು 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೇಶವನ್ನು ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 25 ವರ್ಷದ ನಂತರ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯ ಪಕ್ಷ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನ ತಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಯ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ.ಗೆ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ

ಈ ಕಾರ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ, ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರಣ, ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಜನತೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 14-15 ಸಾವಿರ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಬರಗಾಲ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು, ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಐದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಜಯನಗರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೋಸ್ಕರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸೊಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಗಡಿನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹೊರನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರ, ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಹಾಗೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಬದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಈ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸಲ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಐದು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಂಚಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾರು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ)

ಮಾಡಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ನಮಗೆ 15 ಸಾವಿರ ಕಾರಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು.

ತೆರಿಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭತ್ತಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ದವಸಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳ ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊಟ್ಟೂರು—ಹರಿಹರ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ ಆಗಲೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಈ ರೈಲುಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೋರಣಗಲ್ಲು ಹೊಸೂರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರವಾರ್ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟೂರು—ಹೊಸೂರು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯುವಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸಾಲದು. ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 70—80ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ.—ಯೋಜನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗರಡಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಗರಡಿ ಮನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧದಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪುನಃ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಮಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ವೀರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅರ್ಥಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ 1973—74ನೇ ಸಾಲಿನ ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. 5 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ವಿಪರೀತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಾವು ತಗಲಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ. ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರಿಗೆ ಪದವೀಧರರಾದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಪದವೀದರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುವ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾ

ದರೆ ಮಣಿಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್, ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರರು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಂಥ ಜನರು ಪದವೀಧರರು ಆದಮೇಲೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗನೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಬಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ತಂದೆಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ವಂಥ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅವನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅವನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದವೀಧರರಾಗಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮಣಿಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಧವೀದರರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಗರೀಬಿ ಮತ್ತು ಬಡವರಾದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪದವೀಧರ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಜುಕೇಟೆಡ್ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಪಧವೀದರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಬಡತನದಿಂದ ಬಂದ ಪಧವೀದರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ದೊರಕಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ 1973—74ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಪೋಷಣೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು 20 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು 25 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಆಹಾರ ಪೋಷಣೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ಈ ವಿಶೇಷ ಪೋಷಣೆ ಆಹಾರ ಯಾವರೀತಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ 20 ಮತ್ತು 10 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಆಯಾಯ ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಃ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಆ ಬ್ಲಾಕುಗಳಿಗೆ ಅಟ್ಯಾಚ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರು ಅವರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕೆ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಮಾಡಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಇದುವರೆಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸದೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಇಡುತ್ತಾರೆ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷದ ಹಣ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ)

ಡಿಸಿ ಬಿಲ್‌ಗಳ ವಿತರಣೆ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಟೈಮ್‌ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷದ 40 ಸಾವಿರ ಗಿರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್ (ಸಾದಲಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1973-74ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಆರೀತಿ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಧ್ಯೇಯ. ಆ ಧ್ಯೇಯದಂತೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಜೈ ಜವಾನ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧದಲ್ಲೂ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಜೈ ಕಿಸಾನ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ರೈತರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವಂಥ ಘೋಷಣೆ ಇದು. ಈ ಘೋಷಣೆ ಜನರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನಮಗೆ ಓಟು ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅವರು ಜಾಗೀರ್‌ದಾರರ ಹಾಗೆ, ರಾಜರ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನೋಡುವ, ಮಾಡುವ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರೀತಿ ನೋಡುವ, ಮಾಡುವ ಎಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಕಾಮಧೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯೋಣ. ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಲ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅದು ಆಗಬೇಕು, ಇದು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಯಾರೂ ಕೂಡ ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಮಾಯದ ಆಟ ಒಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಆರೀತಿ ಮಾಯದ ಆಟ ಆಡಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಯದ ಆಟದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟಬಹುದೇ ವಿನಾ ದುಡ್ಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ದುಡ್ಡು ಬರುವ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರೀ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವಂಥ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ ಘೋಷಣೆ ಧ್ಯೇಯ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ನವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಡೈರಕ್ಟರ್‌ಮಂಡಳಿಯವರ ವರ್ತನೆ ನೋಡಿದರೆ ಜಾಗೀರ್‌ಧಾರರ ರಾಜ ಮಹರಾಜರ ವರ್ತನೆಯಂತೆ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 700 ರಿಂದ 1200 ಜನರವರೆಗೆ 1969 ಕ್ಕೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಈವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಮೆಂಬರ್‌ಸ್ ಅಂತಾ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು 3 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಿಗುವಂಥಾದ್ದು ಯಾರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಯಾರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೋ 99 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಭಾಗ ಅವರ ನೆಂಟರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬಹಳ ಹಣಗಳಿಸುವ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನಿ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಬೆಲ್ಲದ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಕಬ್ಬನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಬೆಲ್ಲದ ಬೆಲೆ ಸೋರಿ ಹೋದಾಗ ಕಬ್ಬು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸರಕಾರ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರಿಗೆ ಕಬ್ಬು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಬ್ಬಿಗೆ ಸಿಗುವಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರ ಎಕಾನಮಿ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಸಹಕಾರೀ ರಂಗದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕೆರೆ ಅಗಲ, ಕಾಲುವೆ ಅಗಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕವಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಬ್ಲೂ ಪ್ರಿಂಟನು ತಯಾರಿಸಿ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬ್ಲೂ ಪ್ರಿಂಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸೀಮಿತವಾದ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರು. 1968 ರಲ್ಲಿ ಚಾಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ಕೀಂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 5 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಇದು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಯಾರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ರೈತನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಾದಲಗಾ ಎಂಬ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೀರು ಯಾವಾಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದೇರೀತಿ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಇವೆ, ಆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೀಮಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 5 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಈ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

6-00 P. M.

ಇನ್ನು ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ 30 ಅಂಬಾಸಿಡರ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಲೈಸನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಪೋಲೀಸರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 30 ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರೇಟು ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆರು ಮೈಲಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಬಂದರೆ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಸ್. ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್)

ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವುಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆ, ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet at 1 P. M. to-morrow,

The House adjourned at Two Minutes pat Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 20th March 1973.

WD 20090—GPB—550—26-6-74